

TAVUK DIŞKILARININ ORGANİK GÜBREYE DÖNÜŐTÜRÜLMESİ

Prof.Dr. Süleyman TABAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Toprak Bölümü, 06110 ANKARA

taban@agri.ankara.edu.tr

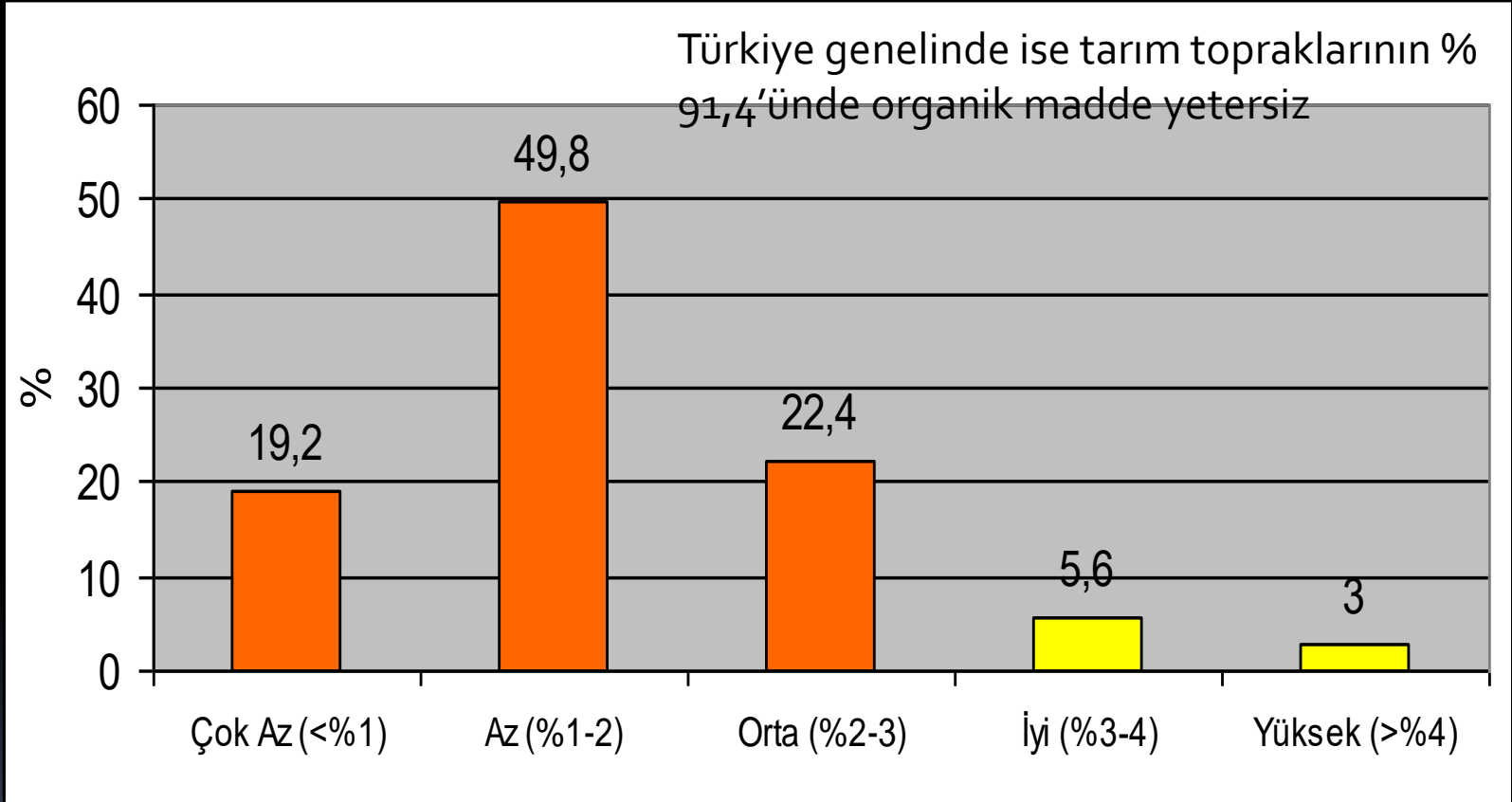
Kastamonu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, 37100 KASTAMONU

staban@kastamonu.edu.tr

- Modern tarımda amaç, **çevreye zarar vermeden** birim alandan bol ve kaliteli ürün almaktır.
- Bu da; yüksek verimli tohum, uygun toprak işleme, zamanında ve etkin tarımsal mücadele, sulama gibi tarımsal girdilerin kullanılması yanında "**etkin ve doğru bir gübreleme**"yle mümkün olabilmektedir.
- Tarımsal üretimde gübrenin payı çok önemli olduğu kabul edilmekte ve gübreleme yapmadan yüksek ve kaliteli verim almanın olanaksız olduğu çeşitli araştırmacılar tarafından etkin bir şekilde vurgulanmaktadır.

-
-
- Son yıllarda artan kimyasal gübre kullanımı beraberinde bazı olumsuzlukları getirdiğinden alternatif olarak organik gübrelerin kullanımı tekrar gündeme gelmiştir.
  - Organik gübre sadece toprakta eksilen bitki besin maddelerini karşılamak amacıyla değil, toprakların organik madde içeriklerini artırmak için de kullanılmaktadır.

Türkiye’de tarım yapılan toprakların organik madde durumları (Eyüpoğlu, 1999)

ORGANİK GÜBRE OLARAK TAVUK DIŞKILARININ ÖNEMİ

- Ülkemizin tarımda karşılaştığı darboğazlardan biri olan organik gübre sorununa çözüm bulmak için organik kökenli her türlü kaynağa başvurulması gerekmektedir.
- Etkili besin maddesi içeriği yüksek olan tavuk dışkısı organik gübre ve besin maddesi kaynağı olarak önemli bir potansiyel oluşturmaktadır.
- Besin maddesi ve organik madde içeriğinin yüksekliği, tavuk dışkısının gübre olarak değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır.

TAVUK DIŞKISI NİÇİN KOMPOSTLANMALIDIR?

- Taze tavuk dışkıları kümesten çıktığı gibi ya da belli bir süre kümes dışında bekletildikten sonra kullanılması oldukça sakıncalıdır. Bu sakıncalar;
- Tavuk dışkısı birçok **patojen** (bakteri, virüs, mantar, vb.) taşımaktadır.
- Bu da toprağa, bitkiye dolayısıyla insana zararlı etki yapabilir.
- Yüksek nem içeriği nedeniyle toprağa uygulanması, taşınması ve depolanması oldukça zordur.
- Taze tavuk dışkısı kendine has rahatsız edici bir kokuya sahiptir. Bu da birçok çevresel problemlere neden olmaktadır.

- Taze tavuk dışkıları uygun bir şekilde kompostlanmadığında önemli kayıplar oluşur.

Örneğin:

- Özel önlemler alınmadığında dışkının gübre olarak değerinin düşmesine yol açan azotun amonyak (NH_3) halinde uçması ve
- Özellikle sıcak havalarda dışkıdaki organik maddenin yanarak miktar olarak azalması gübrenin değerini düşürmektedir.